

Nyugatplusz

X. évfolyam 2. szám

ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: KONYÁRI JÁNOS 1951–2017

újnyugat

IRODALMI KÖR

Anna Boschi Cermasi, Zilahi Nono, Miske Emő műveivel

MOLNÁR JÓZSEF: Tánc a jégen • LENCSÉS KÁROLY: Lendület • BOLEMANT LÁSZLÓ: az út • CSONTOS MÁRTA: Egy vakcina dicsérete • PETŐCZ ANDRÁS: A dán királyfi (Újnyugat Antológia) • JANCsó PÉTER: Hat jelenet időt keres • BOZÓK FERENC: Kutyák és költők • TÓZSÉR ÁRPÁD: Mária Terézia fohásza • BÍRÓ JÓZSEF: Nincs visszaút • Z. NÉMETH ISTVÁN: Esőben • SZTANÓ LÁSZLÓ: A nyelvész szonettje • FARKAS GÁBOR: Föld alatti pixelek • VÖRÖS ISTVÁN: A harangszó beszéde • ANTAL LÁSZLÓ: Weöres Sándornak (mesélem)

Csontos Márta: Egy 'vakcina' dicsérete
szüreti gondolatok (8. oldal)

VARGA IMRE

TandoRimbaud

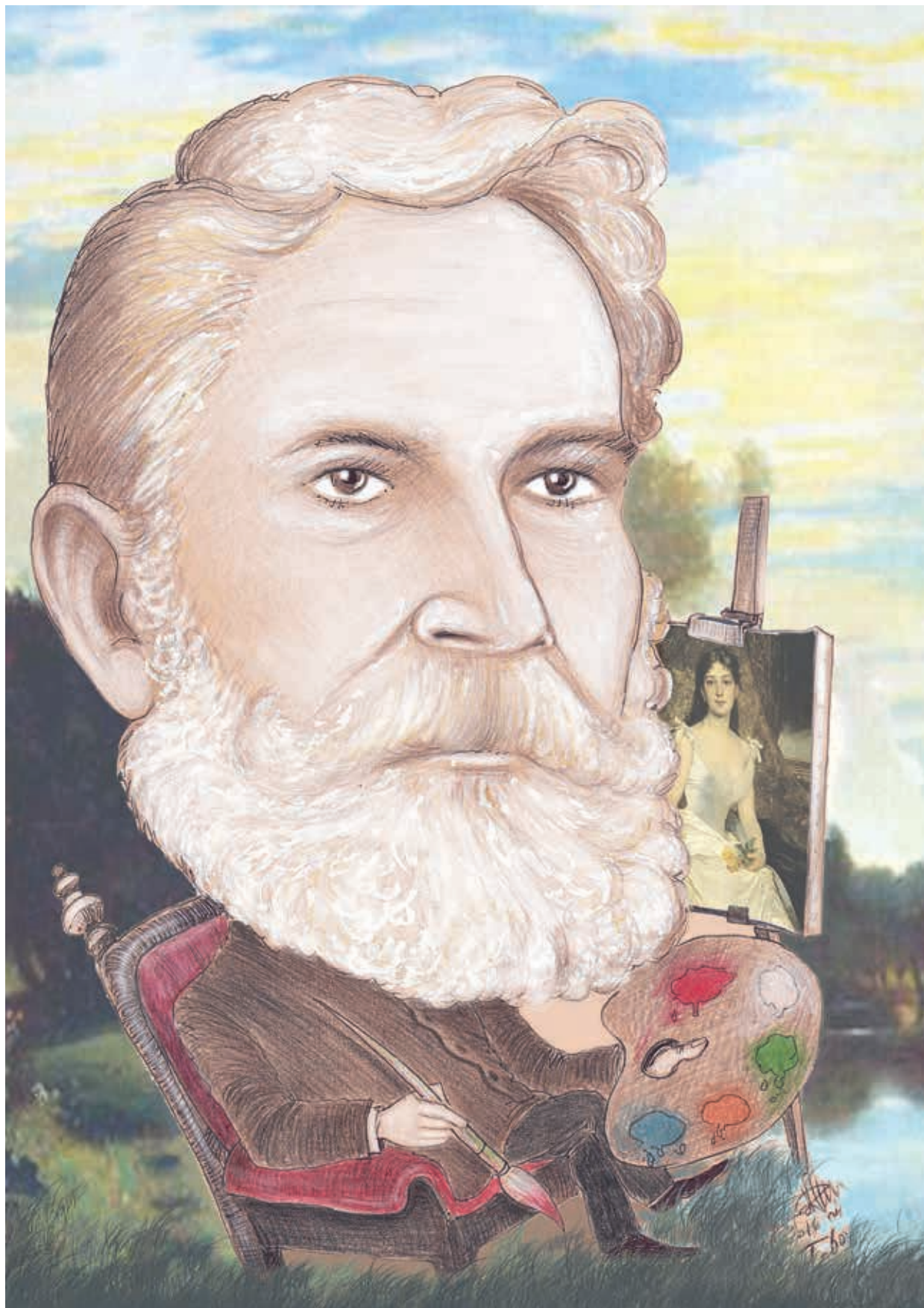
Mégis kibírtad
egyetlen emberrel. Ő
mindig te voltál.

A NyugatPlusz megjelenését támogatta

nka

Ára: 950 Ft

GAÁL TIBOR T-Boy: hódolattal Lotz Károlynak (1833–1904)

EZERJÓ

Traunsee... (Draskóczy Ágnes)
Rondó (Szauer Ágoston)
Tánc a jégen (Molnár József)
Ki mondja meg nekik? (Nagygyörgy Erzsébet)
Lendület (Lencsés Károly)
az út (Bolemant László)
Fenn a hegyen (Saitos Lajos)
Egy 'vakcina' dicsérete (Csontos Márta)

MESEBESZÉD

Leander (Bíró Kinga)
Mozi (Z. Németh István)
A dán királyfi (Petőcz András)
Hat jelenet időt keres (Jancsó Péter)
Kérdőjel (Bolemant László)
Kijárat (Benyó Tamás)

KILÁTÓ

Anna Boschi Cermasi vizuális költeményei
In memoriam Mednyánszky I-II. (Zilahi Nono)

ESSZÉ

Kutyák és költők (Bozók Ferenc)

VADNYUGAT

Apokrif (Csontos Márta)

4 Kijelentő mód (Z. Németh István)
ajándék / traci / kincsecske
(Horváth Gábor Miklós)
Na akkor... / Se Föld se égbolt (Lencsés Károly)
Mária Terézia fohásza... (Tózsér Árpád)
Nincs visszaút / Ajándék... / Istentől
karnyújtásnyira (Bíró József)
Parák (Mokruszt Tamás)

9 MANÉZS

27

9 Esőben / Újra (Z. Németh István)
A nyelvész szonettje (Sztanó László)
Audiencia / Ígéret (Mechler Anna)
félíg kész... / olvasástudományi költemény
(Debreczeny György)
Tévedések vígjátéka (Csontos Zsuzsa)
Föld alatti pixelek (Farkas Gábor)
16 De hol a vadpörkölt? (Sinkó Adrienn)
A harangszó beszéde (Vörös István)
Tarkóm felől (Sztanó László)
19 Weöres Sándornak / Ámulok / Tengerparton
(Antal László)
Tövisháti capriccio (Szilágyi Ferenc Hubart)

22 LÁTLELET

37

Veracruz visszavár (Tépő Donát)

Nyugatplusz 35.

Független szépirodalmi folyóirat

X. évfolyam 2. szám • 2022/2.

Fővédnök: Konyári János 1951-2017
Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán
Attila

Alapító-lapigazgató: Raffai Ferenc
Művészeti vezető: Kovács Gábor

Olvasószerkesztő: Lengyel Mária
Grafika: Kisteleki Dóra

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Petőcz András (elnök), Bolemant László,
Kálloy Molnár Péter

**Szerkesztőségi e-mail (írásművek
küldése):** happycaroffice@gmail.com

**Szerkesztőségi e-mail (lappal
kapcsolatos információk):**
nyugatplusz2012@gmail.com

Külön köszönet Miske Emőnek és
Gulyás Györgynek.

Felelős kiadó: EREF Szolgáltató
Nonprofit Betéti Társaság (2097
Pilisborosjenő, Panoráma út 12.)
Kapcsolat: ereft@gmail.com

A Nyugat Ma első száma 2010. október
23-án jelent meg. © Szabó Zoltán Attila

Az Újnyugat Irodalmi Kör alapítása:
2012. november 12.

Nyomdai munkák: Stanctechnik
Digital Kft. 1047 Bp., Baross u. 11-15.

Terjesztés: országszerte a kiemelt
könyvesboltokban, antikváriumokban,
lapterjesztő pontokon,
könyvbemutatókon, kulturális
eseményeken. A KELLŐ Könyvtárellátó
Kft-nél, valamint a Fővárosi Szabó

Ervin Könyvtár (FSZEK)
tagkönyvtáraiban.

Kiemelt terjesztési pontok:

Dekameron Antikvárium, Dimag, Hadik,
Írók Boltja, Könyvudvar.net, Lakitelek
Népfőiskola, Molnár-C. Pál Műterem-
Múzeum, Ronni Könyvkereskedés.

**Az árusítóhelyek listája megtalálható
lapunk Facebook-oldalán is.**

**Előfizetéssel és terjesztéssel
kapcsolatos egyéb információ:**
nyugatplusz2012@gmail.com

HU ISSN 2064-2458

A **NyugatPlusz** következő száma
2022. november 10-én jelenik meg.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A folyóiratban megjelentetett művek csak a szerző, illetve a kiadó írásbeli engedélyével sokszorosíthatóak. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tiltó nyilatkozatnak minősül.

DRASKÓCZI ÁGNES Traunsee, Gmunden, Salzkammergut

Házak, erdők gyűrűjében hattyúk, kacsák ringatóznak.
Körben égre törő sziklacsúcsok.
Mélykék kristályvízen hófehér vitorlák,
fényugártánc, fényszárnyú sirályok.
A Schloss Orth szigete legendát őriz:
gnómról, habléányról. Tragikus szerelem.
Es mégis kiszakít napokból, hírekből,
eltűnik a múltam, el minden sérelem.
Csak ez a tó van most, csak a hegyek, a víz,
a mindent felülíró hullámok, a nyugalom.
Mindfulness. Feloldódni a pillanatban,
tűnni könnyűnek, gondtalanoknak.
Örömmel vállalom.

SZAUER ÁGOSTON Rondó

Vannak a térközök,
horzsolások.
És már a dolgok is
olyan mások.

Kinyílnak új idők,
távolságok.
És már a dolgok is
horzsolások.

BOLYHOS
BÁLINKA

Minden cseppjében gyümölcs

www.bolyhos.hu

MOLNÁR JÓZSEF

Tánc a jégen

Törőcsik András (1955–2022) emlékére

Nem búcsúzunk tőled, hiszen itt játszol most is a tékozló időben, tehetséged, ki tudja, merre halad, ha nem a langy-meleg véletlen irányította volna pályád, és egy ZTE-vel vívott meccs után a csapat buszával mentél volna Pestre a jól megérdemelt szabadságra.

Balesetet szenvedtél, és a súlyos csípőfájdalom évek múltán is kísért, emlékszel, azért a Köln elleni nyolcaddöntőn oda-vissza hintába ültetted a védőt, aki talán azóta sem tudja, kicsoda.

Veled a csodát ismertük meg, melyet sokszor egész életünkben hiába vár(t)unk, és amikor hozzád került a labda, az olümposzi istenek is lélegzetvisszafojtva vették le szemüvegüket, hogy jobban lássák a bűvészkalapból előhúzott cseleket, a váratlan passzokat, amely után már-már csak bólintani kellett az érkezőknek. És bár bekerültél a világválogatottba – a sérülés miatt nem játszhattál mégsem –, a halhatatlanok klubjában ott vagy most is, úgy hiszem. Kár, hogy a tizenkilence rossz lapot húztál, és a sors elnézett fölötted.

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

NAGYGYÖRGY ERZSÉBET

Ki mondja meg nekik?

Óh, Uram!

Ki mondja meg nekik, hogy az éj nem komor, s nem koromsötétben játszó égi káprázat csupán? Az éj izgalmas, szelíd fényekkel elvarázsló, felfoghatatlan tünemény, holdezüsttel bűvölő.

Óh, Uram!

Ki fog mesélni majd nekik a csillaghullásról, nyári esték mámoráról? S lesz-e még, ki megízlelteti a bort, az édes hús nedűt?

Látják-e még ők valaha a hajnalpír lágyan omló vörösét, óh, Uram, ha minden elhamvad körülöttük?

LENCSES KÁROLY

Lendület

Törött fekete háttér. Semmi a sem.
Semmiből van az ért. Az ért velem is.
Tágra nyitott szem.
Olvadó kupola homlok.
Szár az éden.
Napfény a pokol. Valaki vár.
Valaki utal át, rám.
Sehova tűnő ragyogás.
Holdat ugató kutya.
Párkányon könyöklő szenvedés.
Papír. Lámpafény
Álmokat kiontó fény.
Támasz a vaksötét.
Lendület, amiben elveszek...

BOLEMANT LÁSZLÓ

az út

tisztának, teljesnek hat
a levegő áramlása.

has-mellkas-tüdőcsúcs – be,
has-mellkas-tüdőcsúcs – ki.

amint választott fókuszpontomra
figyelek, egy ajtó kinyitódik,
egy zárófedél felcsapódik,
retesz, csapóajtó.

az éjszaka színeiből kibomló út
hullámvonalai,
Mednyánszky színárnyalataiból
kifénylő kontúr, körvonalak.

üres éjszakai csillanásokból összeálló csillagűr,
hajnali ígéretet (a hajnal ígéretét),
lágú, sárszínű hajnalba rajzolt,
tömör, vizes talajt sejtető csillagűr-magisztrál.

a hegy tetejéből induló,
enyhén lefelé hullámozó,
kellemesen lejtő
lankás turistaösvény.

hegyi út:
a Szél-dombról indul,
ahol felébred az önvaló,
a Láma-tetőn át megy tovább.

alámerül az erdőbe
a vörös rétegeket kitaró,
elénk kiterítő domboldal.

sziklatörmelékeken gördülő
mezítelen lelkünket és talpukat viszi, vezeti,
sodorja, csúsztatja előre a
puha, savanyú talajon át a tölgyesbe.

Tisztának, teljesnek hat
a levegő áramlása.

has-mellkas-tüdőcsúcs – be,
has-mellkas-tüdőcsúcs – ki.

KISTELEGI Dóra illusztrációja

SAITOS LAJOS

Fenn a hegyen

„És megnémult az érc.
Csupán a tornya áll.
Üres a hegy, bár nyüzszög,
mint szerveinkben a halál.
(Takáts Gyula: *Csak így*)

1.

Kinn aludtam a hegyen
Isten szabad ege alatt
a Hold és a csillagok
világítottak csak nekem
éccaka minden közelebb
Csu Fu jutott eszembe
földi mása alteregója
Takáts Gyula a Bece-
hegyi költő és kertész
éccaka minden közelebb
fényleni – társalogni
a Teremtővel s imádkozni
majd egy miccenésre
egy szempillantás alatt
ki imént még óriás volt
itt – léssen parány is...!

2.

(Csu Fu megtalált enigmája)

Ha semmid sincsen, úgy kiálts,
mint akinek halottja van;
ha mindened megvan,
az öröm ünnepén is hallgass.

CSONTOS MÁRTA

Egy 'vakcina' dicsérete

szüreti gondolatok

Már napok óta mosod a szőlőt, vagdalod az érett fügét, s a lehullott almát, fejed fölött darázs-glória, arcodon Dionüszosz-kacsintás, s ahogy ott ülsz a sámlin a hunyorgó őszi napsütésben, szinte vallásos áhítattal simogatsz minden szemet, finoman letörlöd a rozsdás-barna felrakódást, figyelmeztetsz minden fullánkös betolakodót, ez nem az ő zsákmányuk, jobb, ha odébb állnak, jobb, ha tudják, ez a préda nem őrizetlen, nem lehet csak úgy büntetlenül megdézsmálni, mert ez a 'vakcina' alapja, ez a felszabadult mosolygás kelléke, madárral szárnyaló égi fény-villanás, ez a folytatás, a túléléshez szükséges energia és a barátságos átverés az őrizetlenül hagyott gondolatok felügyelet nélküli szabadon bocsátására.

Ez a jó barát cseppenként szűri fogaid közé a vidámságot, gyomrodban lecsendesíti a bebábozódásra képtelen pillangót, balzsamot nyújt a rosszkedv felszívódására, mely a sebek alatt lappang. Ott botorkálsz a Cefre Házban, agyad szétterül a feloldódásban, mint felaprózott alma, érezd, egész tested egy tiszta aroma-kulacs, az illatok eltöltik minden érzékszervedet, s kéred majd a második és harmadik 'vakcinát' is, hogy szembeszállhass az Élet minden sunyiságával, hogy hétmérföldes csizmáddal eltaposhasd a kártékony férgeket, s a védettség biztonságával cselekszel; s mikor felveszed az ismétlő 'vakcina' adagját, érzed, mintha fényed beleömlene a porba.

MISKE EMŐ: Táj metszet 2.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA

K.Ö.R.

KÁLLOY ÖSSZES RÖVIDÍTVE

Líra
könyv

Írók Boltja

ANTOLÓGIA KIADÓ
LAKITELEK

ANTOLÓGIA

BÍRÓ KINGA

Leander

Tompán reccsen az orrnnyereg. A szivárgó vér a szájra csorog, le az álon, végig a nyakon, medúzát rajzolva megáll a blúzon. A megdöbbenés leül közénk.

Még csak sírni sem tudok, minek sírjak, eddig is görbe volt az orrom, most még görbébb lesz. El akarom hagyni, legalább három éve, de ez az utolsó volt, az utolsó, tényleg!

– Kórházba kellene menni – jegyzem meg csendesen. Feri zavarodott, nem tudja, mit tegyen, vigyen kórházba vagy sem, esetleg ő tamponáljon vagy ne.

Kivonulok a fürdőbe vattáért, a tükör magáért beszél, izgalmas a nagy lila folt, meg a vér. Minimum le kellett volna szúrnom. Elővenni a konyhakést, azt a nagyot, amivel a húst szeretem darabolni, és azt bele kellett volna vágnom, illetve mivel én egy finom lélek vagyok, csak megszúrni a combján, hátha eltalálok az ütőeret, és elvérzik a szemem láttára. Vagy mégse?

Iszonytat a vér, a vörösség, ahogy szétterül, kisebb vagy nagyobb tócsákban, attól függ, mekora a behatás, a sérülés. A vér nem jellemző nálunk, inkább a törések, zúzódások, a foltok, elborítanak, mint az őszi avar az erdőt: bíbor, lila, zöld, sárga. De ez ma az utolsó volt. A legutolsó!

Feri mellettem toporog, nézeget. Holnap így nem mehetek dolgozni, beteget kell jelenteni, ezt az alapozó nem fedi. – Fáj? – kérdezi Feri. Meg az anyád, az hogy van? Szerinted fáj-e?

– Nem, semmiség – mondom. Miért hazudok? Bele kellene ordítani a képébe, hogy baszódj meg, rohadj meg, szerinted fáj-e? Nem, én úrinő vagyok.

Szerencse, hogy feltettem azt a spirált. Gyereket? Ennek? Azt mondja, meddő vagyok. Lenézően, lesajnálva vágja naponta a fejemhez és... a dolgok megtörténnek. Mert Feri gyereket akar. Egy utódot, ahogy ő fogalmaz. Néha visítva tudnék röhögni, olyanokat beszél. A királyságot örökölni. Ettől kölyköt? Na nem!

El kell menni, el anyámhoz, összeszedni a ruhákat, vagy hagyni mindet, majd veszek másikat, mindegy, csak felállni, a kulcsot az asztalra dobni és menni. A döbbenet szétfolyna, mint a sár az őszi avaron, szürke felhők gyúlnának, fekete gomolygással, vészjósló széllel felkavarva a leveleket.

Elegánsan kellene véghezvinni. Leszedni a leander leveleit, teát főzni belőle, új recept, mondani, tisztítókúrának kiváló, helyette csendes mérgezés, senki nem tudja meg soha. A boncolás sem mutatja ki.

Áh, holnap inkább elhagyom.

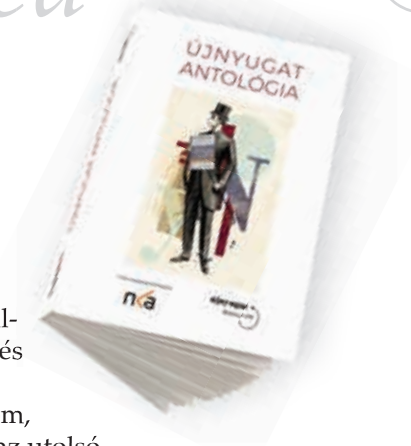
Z. NÉMETH ISTVÁN

Mozi

Lelkünk összeér, akár az ujjunk. Mérges macskák, nincs kire fújunk.

Megsántult a verssor, fülcimpáig biceg. Belülről támad: jégcsapban a hideg.

Üres moziszéken ottfelejtett kabát. Elringatom benned létem iszonyatát.

PETŐCZ ANDRÁS

A dán királyfi

1. Hamlet mondja Oféliának

erdőben lépdelsz furcsa fák között
keresed azt amit már megtaláltál
letört ágból képzelsz fegyvert magadnak
és nem mondja senki csupasz vagy nagyon
nem mondja senki – zavart szavaid
nem érteni és ha mégis
megijed az aki veled találkozik
a szó meg a test a tiéd
de mikor már csak a szellem kísért
akkor már magad sem vagy legfeljebb
emlék méltón temethető –
összeszámolom ujjaid ha ideadod
öt meg öt az tíz meg az arc
a tekintet ahogy zavartan
életbe menekül koporsó helyett

2. Hamlet József Attilával
üzen Oféliának

nem moshatod a vízben
csak *másban* az arcodat
megtisztulsz abban ami
társad szeméből fakad
ha *látod* – ahogy rád néz –
a szokott tekintetet
akkor tán önmagad is
megértheted

KISTELEKI DÓRA ILLUSZTRÁCIÓJA

3. Hamlet e-mailt ír Oféliának

Egyedül vagy, mondd,
egyedül vagyok, mondom,
legfeljebb gyors e-mailek,
ha jönnek, semmi érintés,
nincs semmi simogatás,
ami megnyugtatna végre,
egy-két szó, csupán, *ez is
minek?*, magad sem tudod.
Apád, Polonius, nem segít
néked, és én sem fogok
segíteni, merthogy nincs
az a hatalom, amely ki-
menthetne téged onnan,
ahova kerültél, egykoron,
valljuk be, nem olyan rossz
mindaz, ami néked adatott.
Ne panaszkodj!

Ne akarj többet, mást, mint
ami *van*, nem úgy neveltek,
könnyelmű nem vagy, felelős
viszont igen, önmagadért, ha
titokban örömet lopsz magadnak,
titkod napvilágra kerül, halálod
nem segít, beárnyékolja mindazt,
ami *te*, az időknek végezetéig.

KISTELEKI DÓRA
illusztrációja

VÁLTSON DIGITÁLISRA!

Olvassa a Nyugat Plusz magazin
digitális változatát!

your digital media
Dimag
dimag.hu

interaktív
tartalmak

folyamatosan
bővülő kínálat

IPad, PC, OSX
Android, Win8

FIVE INTERNATIONAL KFT. // UGYFELSZOLGALAT@DIMAG.HU

JANCSÓ PÉTER

Hat jelenet időt keres

– Töltés kétszázra! – hallod a kétségbeesett üvöltést, ahogy a sebész azért a testért küzd, amelyik egykor te voltál. Furcsa látványt nyújt az élettelen corpus, mindenféle csövek, felnyitott hasüreg, vér. A te véred. És egy furcsa, békés mosoly az arcon, amiben még halványan ott pislákol valami belőled.

Az orvos szétkeni a zselés anyagot a defibrillátor két pamacsán, egykori szívedet két oldalról támadja elektromos árammal, miközben a gerinced egy románkori templom ablakának ívébe feszül. *Marchez ou crevez.* Még nem tudod, mit teszel. Végül is jólesik a törődés, hogy egy teremben te vagy a legfontosabb ember, aki körül mikrokozmosz forog. Egy ember halála tragédia, millióké statisztika. Van valami megnyugtató érzés abban, hogy a *bardo* felé igyekszel, megmérettetsz, bűnhődsz, előlről kezded, újra elköveted ugyanazokat a hibákat, huszonegy grammal kódolt személyiségedet a létezés húrjain pengeted tovább egy elcseszett dallammá, amivel rezonálsz a létező és lehetséges valóságokban.

Huszonegy gramm, szinte mérhetetlen, mégis komoly ára van. Nem tudod, hogy miért pont annyit kanyarítottál le, de nem is számított, csak az, hogy az előző grammot a következőre cseréld a hipotalamuszodban. Csúszott, mint a meztelen csiga egy vödör takonyban, te meg kattoztál, kerregtél, és próbáltál nem gondolni a következőkre. Végül huszonegy grammnál találtad szembe magad azzal a járkáló hullával, aki halálra rémített a tükör túoldaláról. Elfutottál előle, de ő még sokáig nézett téged. Tudtad, eljött a törlesztés ideje. Kifizetni a lopott árut nem volt opció, ez nem a pénzről szólt. A dealer nem a haverod, pláne nem a barátod. A biznisz az biznisz, neki ugyanúgy levágják a golyóit, ahogy neked is. Érzed, hogy satuba szorul a fejed. Nem átvitt értelemben, hanem ténylegesen. Mikor találtak meg? Lényegtelen. Némi ordítás – rá is csodálkozol a saját hangodra,

de amúgy sem számít. Egy kisstílű pojáca eljátssza neked Marlon Brandót, ettől érzi magát menőnek. Szánalmas. Úgyis megölnék, akkor meg miért húzzák az időt? A reccsenést még hallod.

Ma nem mentem iskolába. Kinéztem az ablakon, és *a faszom, ilyen időben ugyan ki nem dugom a képem a lakásból.* Megfogom a radiátort – végre fűtenek. De jó! Mindig is szerettem azt a pillanatot, amikor először érzem meg a meleget a fűtési szezon elején. Apám a naptár szerint fűtött. Szerinte hallottak napja előtt befűteni egyszerűen bűn volna. Gyakran eszembe jut az öreg, fel kellene hívni, de a telefonját már kikapcsolták. Visszabújok az ágyba, amúgy is kezd hasogatni a fejem, tegnap adtunk a májunknak rendesen. A szervezetem megbüntet az előző estéért, de azért kellemes borzongás fut végig a gerincem mentén, amikor eszembe jut, hogy végül beszéltem vele. Nem küldött el a fenébe, és mintha még a számát is megadta volna, ha... Ha nem merült volna le a telefonom. Kipattanok az ágyból, áttúrom a füstszagú ruháim mélyéből a telefonomat és rádugom a töltőre. Remegő kézzel kapcsolom be, hátha kaptam egy sms-t, mosolygós szmájlit vagy csak a számát (abban reménykedem, hogy leírta az enyémet, és nem csak kamuból pötyögött a telefonján) – egy sms érkezett! De ilyen nincs! Rendszerfrissítés. Töltés: 1%. Nem tudom megnézni, amíg végig nem viszi a frissítést a telefon (emlékeim szerint legalább 40 percig leszek az ájulás határán). *Schrödinger sms-e.*

– Töltés! – üvölti Kornél kásás hangon, mi röhögünk, és a földön hanyatt fekvő cimboránk szájába öntjük a gint. Ökendezik, kihányja. Kezével jelzi, hogy ismét kéri. Hiába, egyszer van legénybúcsúja szegény ördögnek.

– Igyá', genyó! – kiáltja az egyik srác, akit senki sem ismer. Kornél feltartja a hüvelykujját. *Marchez ou crevez.*

Mindig izgatottan vártam a disznóvágást. Aludni is alig tudtam előző éjjel, hi-

szen az „nagy dolog”, ahogy a nagyi mondogatta. És valóban az volt. A böllér traktoron érkezett, még csípett a dérbe borult világ levegője, persze én csak az ablakból néztem végig, ahogy Pöfi orrát elkapják a fogóval, szívbemarkoló visítás, durranás, kés a tokába, *tedd már alája azt a kurva lábast*, két mázsa puffanása a fagyott földön. Aztán perzselték. Izgalmas és iszonyatos látvány, ahogy a szőr meggyullad, majd szenes réteget képez a bőrön. Ilyenkor jobb volt nem láb alatt lenni. Aztán megjött Maros, hogy vigyázzon ránk, amíg a felnőttek szétkapják a disznót. Ő videón „félős” filmeket nézett, többnyire az Evil Deadet, mi meg a tesómmal öltük egymást játék címző alatt.

Dél körül leparancsoltak minket is, szokjuk csak a munkát. Én a zsírt vágtam az aszszonyokkal, a tesóm a garázsban a férfiakkal varázsolt döglött állatból hurkát és kolbászt. Persze én is jártam kóstolni, de a töltés volt az, amit a legjobban élveztem, amikor a már részeg böllér megengedte, hogy én tekerjem a töltő karját. (Furcsa rivalizálások fiútestvérek között: ki tölt meg több kolbászt, ki nyomja meg a felvonó hívógombját, ki öröklí a házat, ki hoz nagyobb áldozatot a csaláért...)

Marchez ou crevez. Most már nem a sajátom az a test. Az orvos még fogja a defibrilátort, megtörli a homlokát.

– A halál beállta: 12 óra 28 perc.

Crevez.

BOLEMANT LÁSZLÓ

Kérdőjel

BENYÓ TAMÁS

Kijárat

A terem zsúfolásig megtelt. A rendezők mikrofonokat, kábeleket, hatalmas vascsöveket, olajos hordókat és különféle szerszámgépeket helyeztek el a bejáratnál szemközt felállított emelvényen. Andris el nem tudta képzelni, mi célt szolgálhat ez az igen különös, ipari díszlet egy olyan eseményen, ahol a fellépők mégiscsak valamiféle zenei produkcióval készülnek a nagyközönség elé állni. Talán rossz rendezvényen vagyok? – tette fel magában a kérdést, amikor hirtelen kialudtak a lámpák, a hallgatóságra pedig mély csönd ereszkedett. Kisvártatva egy hosszan kitarzott fejháng kígyózott végig a termen, nem kis meglepetést és feszültséget okozva a hallgatóságban. Ekkor a terem végében felvillanó reflektor egy talpig feketébe öltözött kopasz férfit világított meg a színpad közepén. A fülsértő hang forrásának szoborzerű mozdulatlansága csak fokozta az általános nyugtalanságot. Egyszer csak újabb fekete ruhás férfi jelent meg az emelvényen három másik fiatalember kíséretében, akik valamiféle ütőkkel a kezükben komoly, méltóságteljes járással közelítették meg a produkció kovácsolt- és öntöttvas kellékeit. Miután mindenki elfoglalta a helyét, egymás után ütni kezdték az előttük lévő tárgyakat, melyek úgy kongtak, csörögtek, zörögtek a hosszan kitarzott fejháng aláfestésében, hogy a közönség nyomban egy öntöde hatalmas csarnokában érezhette magát. Ami mégis megkülönböztette a koncerten hallottakat egy kovács- vagy esztergaműhely fülsértő alapzajától, az a pontos és tökéletesen összehangolt ritmus és az ez által kialakult, pokoli harmónia volt. A ritmus eleven lüktetése majd mindenkire felszabadítóan hatott. Lóri, Bulcsú és Márton, akikkel Andris a szabadságot követően újra felvette a kapcsolatot, s most együtt érkezett a rendezvényre, már rég elsodrótak a barátjuktól. Így mikor körbenézett a teremben, csupa idegent látott maga körül. A hangulat, melyet csak fokoztak a hatalmas hangfalakból áradó „Move! Move!...” felkiáltások, hamar a tetőfokára hágott. Mindenki ugyanazt a belső készletet érezte magában, az összeolvadás és az eggyé válás kényszerét egymással és a különféle fémtárgyak keltette rit-

mikus zajjal. Noha (amennyire csak tőle tellett) Andris is igyekezett eksztázisba kerülni, mégsem tudta teljesen átadni magát a pillanatnak. Egyszer csak egy vörös hajú, hippi kinézetű, fiatal nő táncolt oda hozzá, majd miután tekintetük összetalálkozott, megkérte Andrist, menjen ki vele az előcsarnokba.

Kint nem kisebb tumultus fogadta őket, mint amiben a nézőtérben volt részük, ahol egymást lökdösték a magukból kikelt fiatalok. Csak a megvilágításban volt különbség, mely attól függetlenül, hogy a füst erősen korlátozta a látótávolságot, mégiscsak teljesebb képet kölcsönözött azoknak, akik egy kis társalgásra vagy pihenésre vágytak.

– Ismerjük egymást? – kérdezte Andris a nőtől, aki az első pillanattól fogva kihívóan nézett a szemébe.

– Még nem találkoztunk, de én már sokat hallottam rólad.

– Igazán?

– A fiúk, vagyis ha jól tudom, a barátaid mesélték, mi mindenen mentél keresztül.

Andris egy szót sem szólt, rezzenéstelen, hideg tekintettel bámult el beszélgetőpartnerére fellett.

– Hát, nem lehetett könnyű – tette hozzá a lány zavartan.

– A többiek elmehetnek a picsába, de ezt majd inkább személyesen mondom meg neked – szólalt meg Andris némi ingerültséggel a hangjában. – Már több, mint két éve, hogy kint vagyok. Szerintem ez elég hosszú idő ahhoz, hogy a sittes napjaimra (mert gondolom, arról van szó) célozgasson nekem valaki, akit még életemben nem láttam.

– Ne haragudj! Teljesen igazad van. Még be sem mutatkoztam. Somogyi Anikó, szociológia szakos végzős hallgató vagyok. A fiúkat már ismerem egy ideje, és gondoltam...

– „Na, a hülye tyúk! Csak nem belőlem akarja megírni a szakdolgozatát? Mindegy is! Legalább jól néz ki, ha már ennyire gátlástalan” – gondolta magában Andris.

– Nem hittem volna, hogy a múlt még most, ennyi idő után is ilyen érzékenyen érint.

– Ne is törődj vele – váltott hangnemet And-

ris. – Én kérek elnézést, hogy felkaptam a vizet. De hát nem igazán tartoznak kedvenc témáim közé a börtönévek. Persze, attól még dumálhatunk, ha még nem ment el a kedved teljesen. Csak igyunk meg közben valamit, mert igen-csak kiszáradtam.

Ekkor mindketten elindultak a büfé irányába, majd egy-egy korsó sörrel a kezükben helyet foglaltak egy közeli asztalnál.

– És te, mi jót tanulsz ott az egyetemen? – kérdezte Andris, ezzel is elterelve a témát önmagáról, főképpen pedig életének sötétebb időszakáról, amely (feltételezte) a leginkább érdekelhette beszélgetőtársát.

– Csupa dögunalmas dolgot. Az elején még foglalkoztattak a társadalmi rétegződések és azok kialakulása, a csoportok közötti egyenlőtlenségek, ma azonban már sokkal jobban izgatnak az egyéni sorsok, történetek.

– „Izgatnak, mi? Meghiszem azt! Jól felizgatnak!” – gondolta magában Andris, aki nem sokat értett abból, amit Anikó az egyszerű kérdésre egy szuszra összehordott neki. Bár az elmúlt pár évben igyekezett a legszerteágazóbb ismeretekre szert tenni az olvasmányain keresztül, ez valahogy mégis kimaradt az életéből.

– És mit fogsz csinálni, ha végeztél az egyetemen?

– Őszintén szólva fogalmam sincs. Gondolom, pályázatok majd erre-arra, hogy azután kutathassak. Csak azt nem tudom még, milyen témában lenne érdemes. De hát előbb nem ártana megszerezni a diplomát.

– Azzal nem lesz gond. Akarom mondani, biztosan sikerülni fog. Vagyis hát, nehezen tudom elképzelni, hogy pont neked ne sikerülne – igyekezett kiigazítani magát Andris.

– Ezt meg miből gondolod?

– Csak mert olyan magabiztos vagy.

– Ebből is látszik, mennyire nem ismeresz. Persze, hogyan is ismerhetnél, hiszen még csak most találkoztunk. Hidd el, az élet legtöbb területén egyáltalán nem vagyok biztos magamban, sőt! De hát megengedheti-e magának egy korombéli pályakezdő mostanság, hogy bizonytalannak tűnjön? – nevette el magát Anikó.

– Fogalmam sincs, mit engedhet meg magának egy olyan ember, mint amilyen te is vagy. Én azt hiszem, tök mindegy, mit mutatunk kifelé, az igazság előbb-utóbb úgyis kiderül. Ha

akarjuk, ha nem. Nem igaz? Nincs az a máz, amit az első kiadós eső le ne mosna az arcunkról.

– De szépen mondtad – ámuldozott Anikó. – Talán csak nem írni szoktál, hogy ilyen remekül ki tudod fejezni magad?

– Írni még nem próbáltam – válaszolta a másik, miközben hirtelen olyan színe lett az arcának, mint a céklának, úgy elpirult zavarában.

Ekkor Andris három barátja bukkant fel a tömegből, és lépett oda hozzájuk.

– Látom, már össze is melegedtetek – jegyezte meg Bulcsú kaján mosollyal a szája szélén.

– Ugyan már, örülj neki! Legalább nem kell vesződnünk vele, hogy bemutassuk őket egymásnak – taszította hátba Lóri a haverját. – Egyébként meg eszünk ágában sem volt megzavarni titeket – fordult a pár felé.

– Bánom is én! Kerítsetek magatoknak széket valahonnan, aztán üljetek le ti is! – szólalt meg Andris kedvetlenül.

Azok pillanatok alatt helyet csináltak maguknak, minek következtében a beszélgetés nyomban el is laposodott. Hamarosan másról sem lehetett hallani, mint kinek-kinek az alkoholhoz, kávéhoz és a dohányzáshoz fűződő viszonyáról, vagy éppen az aktuálisan, széles körben hozzáférhető tudatmódosító szerek használatának előnyeiről és kockázatairól.

– Na, most akkor meddig dumálunk még? Nem lenne jobb rátérni végre a gyakorlatra? – szólalt meg Márton váratlanul a maga kimért, komótos stílusában.

Erre aztán mindenki felkapta a fejét.

– Csak nem? Talán rejtegetsz valami előlünk? – kérdezett vissza Lóri.

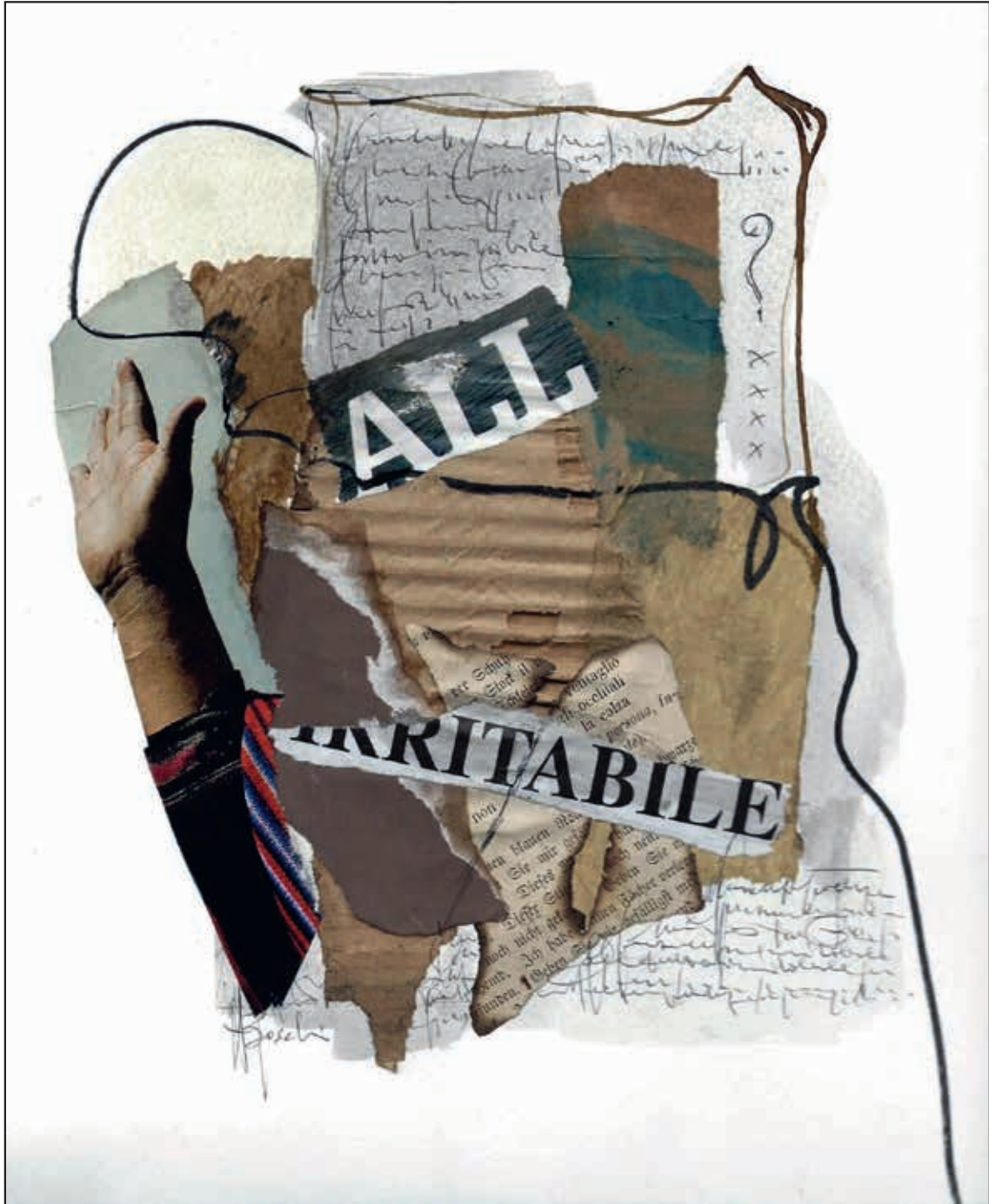
– Ha bármit is rejtegetnék, miért hoztam volna szóba?

– Akkor elő vele! Ne húzd itt az idegeinket! – szólott rá Bulcsú Mártonra, aki továbbra is csak sokat sejtetően vigyorgott maga elé.

Ekkor (mint akik összebeszéltek) mindnyájan felálltak a helyükről és elindultak a kijárat felé.

ANNA BOSCHI CERMASI vizuális költeményei 1-2.

ZILÁHI NONO: In memoriam Mednyánszky I-II.

BOZÓK FERENC

Kutyák és költők

Bella kutyámmal folytatott Duna-parti magányos sétáim egyik alkalmával az jutott eszembe, milyen szédületes és megrázó, hogy a Kr. e. 8. században, tehát idestova 2800 esztendeje keletkezett homéroszi eposzban, az *Odüsszeiá*-ban az eposz szerzője a kutyának már azokat az erényeit írja le, amelyeket mi, évezredekkel később élő kései utódok is jól ismerünk és azonosítunk a kutyákkal. Argosz, Odüsszeusz kutyája a hűség és odaadás példája és prototípusa. Húsz évig várakozott reménykedve gazdájára. Elaggottan és fekélyekkel borítva – és amikor végre meglátta, békében múlt ki:

*„S most meglátva, hogy ott van
az ő közelében Odüsszeusz,
farkcsóválva tekintett rá s a fülét lekonyítva.
(...)
Míg Argoszra halál éjszínű sorsa csapott le,
rögtön amint húsz év múltán
meglátta Odüsszeuszt.”
(Devecseri Gábor fordítása)*

Argosznak, eme kedves kutyának emlékét oly hálásan ápolta a görög-római világ, hogy egyebek közt például egy Kr. e. 82-ből származó római pénzérmén is feltűnik Odüsszeusz lába mellett. Ezen a ponton azonban rögtön meg kell állapítanom, hogy a kutyákhoz kötődő mitikus és prototipikus sztereotípiák közt a hűség és szeretet mellett a harcias vadság is megjelent már az ókori világban, és eme kettős sztereotípiák később végig is kísérték a világirodalmat (egymással párhuzamban, olykor egyazon lírikus életművén belül is keveredve). Megjelent a kutya például Arész harcisten attribútumaként, Arész sisakját díszítve. Spárta fiatal harcosai kölyökkutyákat áldoztak az isteneknek, a férfiaság és harcias bátorság jeleként. Ne feledjük Kerberoszt sem, az alvilág háromfejű házőrzőjét, vagy azt, hogy az Erinnuszókat kígyóként tekeredő hajjal és kutyafejjel ábrázolták. Epikus alkotások, főként regények és novellák kutyahőseiről már több katalógus és antológia készült, de a „lírikusok kutyái” ezeknél talán „kóborabb kutyák”, hisz ők szórtabban és ke-

vésbé számon tartottan vannak jelen a világirodalmi és irodalomtörténeti emlékezetben.

Magam a teljesség igénye nélkül, kedvemre igyekszem most kóborolni kedves költőim „csellengő kutyáit” keresve. Kevésbé a kronológia, a korstílusok vagy irányzatok kapcsolódási pontjait, inkább a tematikus párhuzamokat keresve figyelem a versek közötti nexusokat. Két nagy témacsoport mindenképp kínálkozik. Leegyszerűsítve azt mondhatnám, hogy az egyik témacsoportban a költők pozitívan írnak a kutyákról, a hűség, ragaszkodás, szeretet jól ismert vallomásait adják. A másik nagy témacsoport verseiben a kutyák negatívak, azaz „kerberoszi” szörnyetegekként, vad, csaholó sátnanfajzatokként jelennek meg – vagy afféle „konformista”, az embernek alárendelt szolgalelkű állatokként. Ez legmarkánsabban a farkasokkal összehasonlító versekben érhető tetten. Bár ezúttal elsősorban a világlíra kutyáiról írok, Petőfi „kutyás verse” erőteljesen kínálna magát ide. Petőfinél a kutya – farkas párhuzam kétféle emberi jellemet vagy magatartástípust jelöl, még akkor is, ha nála ez a Habsburgokhoz való politikai hozzáállással is kiegészül. *A kutyák dala* című verséhez hasonlóan Friedrich Schiller sem éppen szimpátiával ír a kutyáról, mikor egy ellenlábását a kutyához hasonlítja a *Mit harapással* című versben:

*„Mit harapással rontasz, helyrehozod te nyalással.
Lám, kutya-vétkeidért így vezekelsz: kutyamód.”
(Haraszi Miklós fordítása)*

Goethe ki nem állja a vad kutyaugatást a XVII. Római elégiában:

*„Jó sok hangot utálok, ám a kutyák ugatását
mindennél jobban; széthasogatja fülem.”
(Jánosy István fordítása)*

Az elégia későbbi soraiból azonban kiderül, hogy mégis örül ennek a pokoli lármának, amikor felidézi egy lány nála tett éjjeli látogatását. A lányt hevesen megugatták a kutyák, és amikor kutyaugatást hall, azt reméli, a lány talán

ismét meglátogatja éjjel, titokban. Miroslav Krleža horvát költőt szintén az éjjeli kutyaugatás ihleti meg a *Vidéki éjszaka* című versében, ám pozitív tartalom nélkül.

„Vak éjeinken a kutyák mért csaholnak
úgy odakint?
Nem-ismert léptü idegen
az úton éppen arra ment?

(...)
Néma a táj. No de rákezdik, rá megint.
Vakkannak, nyíznak, bőgneek dühödten,
eszükveszeten,
vérszomjasan küldik a hangot mindenre,
mindenre, mi rezzen,

(...)
a puszta éjszakát ugatják, a szeles vak éji világot,
pedig meddők e kutya-zengemények,
egy füti csak őket: az átok.”
(Illyés Gyula fordítása)

Szergej Jeszenyin verseiben gyakori motívum a csavargás és a kicsapongás. *Búcsút mondok* című művében a csavargás mozzanatához kapcsolódik az éjszaka mindig gyanakvó és éjjeli vándorokat megérező kutyák képe. A magyar olvasóban az „*En vagyok a falu rossza egyedül, engem ugat minden kutya messziről*” kezdetű dalocska képződik meg az alábbi sorokat olvasva:

„Korhely vagyok, kópé és garázda.
S mikor este Moszkvát becsavargom,
könnyű léptem ismerős zajára
eb neszel föl minden utcasarkon.”
(Rab Zsuzsa fordítása)

Van azonban olyan Jeszenyin-vers (*A csavargó gyónása*) is, ahol a csavargás mozzanatához a kutya nem gyanakvó házőrzőként, hanem kóborló sorstársként kapcsolódik. A csaholó kutyák vándorra felneszelő és féktelen, félelmetes zaja nemcsak Goethe, Jeszenyin vagy Krleža verseiben, hanem egyebek közt Leconte de Lisle *Az üvöltők* című versében is megjelenik:

„Szanaszét a ló- és ökröcsontok között,
Gyászos vonítással, karban, sovány ebek
Csapatja felnyújtott fejfel üvöltözött.”
(Vargha Gyula fordítása)

Akad azonban olyan költő is, aki a fentiekkel ellentétben kellemes zenének hallja a kutya-

lárját. Adam Mickiewicz a *Pan Tadeusz*-ból idézett, *A vadászat* című versbetétjében a vadászat zajait egységbe fogott „koncertként” írja le. A sok lárma és zajhatás között a kutyák csaholását, féktelen ugatását nem kellemetlen zajnak érzékeli, hanem a vadászat összhang-melódiájának egyik szólamaként hallgatja:

„csahos falkákkal telnek a csendes tölgyesek,
felzeng a körvadászat minden vidám zaja,
jelzés, kemény uszítás: mindez a kürt szava,
a vinnyogás, vonítás...kutyák? vadcsörtetés?”
(Hajnal Anna fordítása)

Petőfi Sándornak a már említett *A kutyák dala* és *A farkasok dala* című versei olyan ellenpólusos párversek, mint például William Blake nem kutyákról szóló, de egymástól habitusban és alkatban ellenpólusosan eltérő állatokról szóló versei, *A tigris* és *A bárány*. Megérdekelne egy alaposabb elemzésben összevetni őket Alfred de Vigny *A farkas halála* című művével is. Szinte kísérteties a tematikai azonoság. Különbség viszont, hogy Petőfinél két egymással kapcsolódó, egymást értelmező, kiegészítő, de külön, magukban is megálló versekről van szó, Vigny versében viszont a kutyák (ld. szolgaság, de viszonylagos létbiztonság, az ember barátai) és farkasok (ld. szabadság, de létbizonytalanság, az ember elleneségei) egyazon versben jelennek meg:

„A hanga közt a hold világa áthatott,
Táncolni láttam ott négy karcsú állatot.
A vidám agarak játékba így merülnek,
A gazdának, ha megtér, csaholva így örülnek.
Hasonló termetök, a tánc is épp olyan,
De a farkas-fiúk játéka hangtalan.
Tudják jól, hogy csupán néhány lépésnyire
Lappang ős-ellenük, a falvak embere.”
(Zempléni Árpád fordítása)

A „hol nagyon sátános, hol nagyon istenes” Paul Verlaine olykor démoni fenevadnak ábrázolja a kutyát. Két olyan „istenes” verse is van azonban, melyekben megtérő és vezeklő önmagát az antropomorfizált Isten húséges kutyájaként szeretné látni:

„Uram, ma, butaság s vad dühök idején
áldalak, amiért kereszténynek születtem,

*de hogy mint hú kutya kövessék a kegyben,
tisztult bátorságot s erőt is önts belém."*

(Példázatok; Szabó Lőrinc fordítása)

*„Kövessétek csak őt. Jó pásztorbotja van. Én,
bégető bútokat vigasztaló szavára,
én meg, én majd leszek útunkon a kutyája."*

(Itt vagytok végre; Rónay György fordítása)

Verlaine azonban sok mindenre képes, egyebek között tud Francis Jammes naiv és tiszta, részvételi hangján is írni a kutyáról:

*„Kimúlt a kiskutya. Be kár! Oly drága volt!
A szőre hófehér, csak egypár sárga folt
tarkázta, szinte már aranyosbarna, fénylő."*

(A kiskutya halála; Kálnoky László fordítása)

Köztudott, hogy Charles Baudelaire inkább a macskákat kedvelte. Erről több kiváló verse is tanúskodik. Szerb Antal *A világirodalom történetében* találóan jegyzi meg, hogy Baudelaire maga is olyan volt, mint egy elkényeztetett, gögös és lomha macska. *A jó kutyák* című prózaverséből azonban hosszabban is lehetne idézni. Amikor ezeket a mondatait olvassuk, az imént idézett Verlaine-vershez hasonlóan olyan érzés fog el, mintha Francis Jammes írta volna őket. A nyersebb, lidércesebb Baudelaire-versekhez szokott olvasó meglepve olvassa ezeket a kutyák paradicsomáról ábrázoló, sokkal inkább Jammes tollal illő sorokat:

*„A fesztelen múzsát hívom, a városlakót, a ma
élőt, hogy segítsen megénekelnem a jó kutyákat, a
szegény kutyákat, a sáros kutyákat, azokat, akiket
mint dögvészeseket és tetveseket, mindenki kerül,
csak a szegény ember nem, akinek kísérő társai, és a
költő nem, aki testvéri szemmel tekint rájuk.*

(...)

*Én a sorsverte kutyákat éneklek, azokat éppúgy,
akik magányosan bolyonganak a roppant városok
tekervényes szakadékaiban, ahogyan azokat, akiknek
hunyorogó és átszellemült szeme szinte rászól az el-
hagyott emberre: Vigyél magaddal, és kettős nyomo-
rúságunkból talán teremtiünk valamiféle boldogsá-
got!*

(...)

*És hányszor gondoltam, hogy talán van valahol
(elvégre ki tudja?) annyi bátorságnak, annyi türe-
lemnek és munkának a jutalmául egy különleges pa-
radicsom a jó kutyák, a szegény kutyák, a sáros és
vigasztalan kutyák számára."*

(Szabó Lőrinc fordítása)

Ezekről a „transzcendensbe hívott” kutyákról akár József Attila *Kutya* című versére is asszociálhatunk, aki „istenhulladékot, istendarabkákat keresgél”. Idillt, élményt és érzelmeket ábrázol a szintén Illyés által fordított *Szítottam cseréppipámat* című Jammes-vers alábbi részlete:

*„Kiabált a juhász: Coki, Farkas, ide,
hemperedett az eb jókedvűn elibe
s harapdálta a botját játszi kedvvel, a nagy
békességű, meleg, esős égbolt alatt."*

Fenti versekkel párhuzamosan olvasható a Végh György által fordított és hasonló idillt leíró *Kutyám, kicsit gyerünk* című Jammes-vers alábbi két sora:

*„Kutyám, kicsit gyerünk ki innen a magányba,
amit a felkelő hold rózsaszínnel bevon."*

Köztudott, hogy Jammes milyen részvétellel és együttérzéssel fordult az állatok, például a teherhordó szamarak felé. A már fentebb idézett Jeszenyin *A kutya* című versében az anyakutya tragédiájáról ír megindító részvétellel, kinek kölykeit zsákba teszi és vízbe fojtja a gazda. A magyar olvasónak erről a versről akár Kányádi Sándor *Vannak vidékek* című verse is eszébe juthat.

De maradjunk a világirodalomnál. Sokan, sokféle árnyalatban írtak a világlírában a kutyákról. Ki így, ki úgy. Mindenkiről nem szeretnék írni és nem is tudnék. Engedtetsek meg azonban, hogy a kutyák is megszólalhassanak, az utolsó szó jogán. Robert Burns ugyanis *A két kutya* című versében arra vállalkozott, hogy megszólaltasson két kutyát, akik a gazdáikról beszélgetnek. A két négylábú, miután kipletykálták magukat, elbúcsúztak egymástól, majd:

*„A két eb fölkerelkedett,
örültek, hogy nem emberek."*

(Kálnoky László fordítása)

CSONTOS MÁRTA

Apokrif

...véka alá rejtett lámpásnak születtem
világosságomnak nem lesz soha vége
s így fulladok onnat magam-setétjébe...

(Határ Győző: Opera omnia)

Nem engedted az életet elmenni melletted,
a csigamászást próbáltad összeegyeztetni
a fénysebességgel, megfogadtad, hogy
soha nem adod fel, te leszel az örök
világosság fáklyáját hordozó Napember.
Fogcsikorgatva nézted, mint szakad
a rend összerakhatatlan mozaikokra,
ringattad, becézted a belőled kiszakadt torzókat,
új túlélőket faragtál a maradékból,
mint Michaelangelo a széklábat Madách tablóján,
mint Michaelangelo a széklábat Madách tablóján,
míg a fény időd beleordítottad izzó verssorokba.

A lét most már kisbetűs neked,
riadt kis jószág lettél, önérzet-vesztett *nemecsek*.
Az észpróbát kiálltad, mégis apokrif maradsz,
rejtett kinyilatkoztatás egy soha nem olvasott könyvben.

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

ajándék

miért fontos nekem annyira a virág
miért hallgatom szívesen a méheket
miért bánt ha nem nyílik ki már egy bimbó
mi értelme van kipattanni az ágyból
mi értelme van a lázas versírásnak
a virág illatának mi értelme van

ma még láthatom ahogyan a virágok
szirmai kibomlanak még érezhetem
a csábító illatjukat még hallhatom
a szorgalmas méhecskék döngicsélését
még gondolhatom hogy felkelek az ágyból
és írhatnék verset ha szeretnék nagyon

Z. NÉMETH ISTVÁN

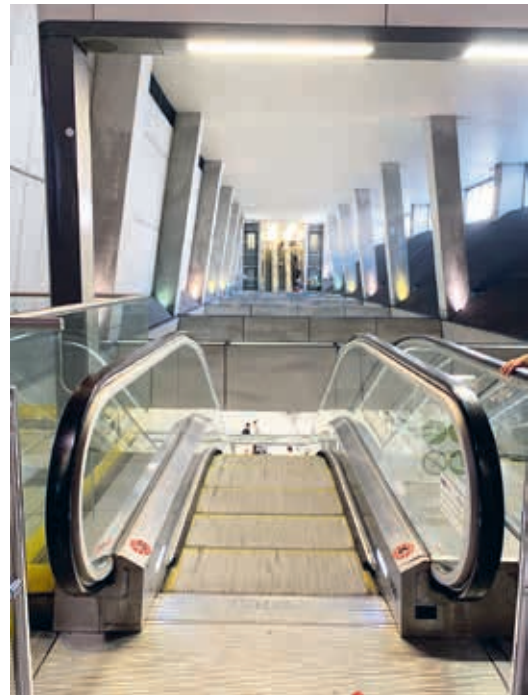
Kijelentő
mód

Egy elejtett megjegyzés
nagyot koppan a kövön,
felszisszen fájdalomában
egy áthúzott számítás.

A kör középpontját
kiszúrják maguknak a szögek,
az érintő gyönyörétől
kába az F és a G pont.

Meghasad a tér, akár a szív
vagy a dinnye.
A kérdőjel fejre áll, és

horgászni indul, míg
Einstein, a fényevő,
lótuszban medítál.

BOLEMANT LÁSZLÓ felvétele

LENCSES KÁROLY

Na akkor na ott

Olvadó fellegek. Messze előtted a vérző hold az ég peremébe bukik.
Sétálsz, csak mész bele mélyen a távolságba.
Benned fürdik a vágy, hogy kilépj egyszer magadból.
Megszületni. Meghalni mindegy...
Mosdottan, megtisztulva nyithass ajtót magadra.
Kikönyökölve ablakodból, aranyba borulj valami naplementébe,
Ahol nem ragaszkodsz annyira, ahol megszabadulsz,
Nélkülem, különbet érzel, na ott, na akkor, de Atyád mellett soha...

S-e föld se égbolt

Pokolban jártam valamennyire.
Igen, nem egészen,
Mert fennragadt a lelkem egy részen.
Így is, úgy is Angyal rángat. Onnan a Győzedelmes,
Innen a Nemkívánat.
Töröld ki szememből az utat, a port,
Magammal hozhatok tenger csillagot.
Tiéd itt lent a ragyogás, s tiéd odafenn a gyász.
Velem fogjátok össze a világot.
Elengedném mindkét kezét, hogy se föld, se égbolt ne legyenek.

**Borral Oltó
Fesztivál
2022**

2022. szeptember 17. (17:30)
II. Fazekas utca 25.
(Fazekas és Vitéz utca sarok)
HelloPá Cafè & Bar

A Tabán a világ közepe

Szabó Zoltán Attilával
Moldvai Kiss Andrea beszélget.

A délután folyamán:
Krizsán Edith sakkszimultánja

Jókai Anna
Szalon

2022. október 13. (18:30)
I., Iskola u. 28.
(a Batthyány térenél)

Tabán-sztorik
Szabó Zoltán Attilával

Vendég: **Zórád Kati**
Zene: **Farkas Izsák** (hegedű)

TŐZSÉR ÁRPÁD

Mária Terézia fohásza beteg- ágyán, férjéhez, a túlvilágra

Áll az idő, valami mélységes kútban. Nem loccsan, ha a tornyaival lefelé fordított királyi vár képmása beléhull. Tornyos frizurámon a korona a forrást éri. A történelem fölé húzott kútostor végén nagy favödör lóg, benne csupaizom mének habzó pofája, a fogak strajfája mögött vad nyihogás. A Duna vályújából harmincöt ezer huszár itat. Harmincöt ezer dali Ferenc, felséges férjem, szeretóm! Mert lásd, királynőnek minden katonája és alattvalója apja, férje és fia. Heliogabalus császár anno, férfi létére, két vaginát nyitattott magán orvosaival. Bár nyitattam volna a meglévőhöz én is legalább még egyet magamon, hogy teleshülhettem volna Európát daufineinkkel. Rajtad, mindenben tudós Ferencem, férjem, nem múltott volna, nem úgy, mint vónkőn, az ártányképű francia Lajoson, aki a szerencsétlen Antóniánkat máig nem volt képes trónörökösrel szerencsételtetni. Ezen az ágyon, amelyen most immár haldok-

lom, Jóistenem a megmondhatója (ki életemben nő létemre királyi trónusra ültetett), hogy oly eredményes szerelmi csatáink értelme mindig az égtől eredő hatalmunk (rendelés szerinti) továbbadása volt, s az istenadta nép között terjesztett gonosz pletykák a kéjsóvár királynőről az ördög mesterkedése. S hogy a lovakat szerettem?! De még mennyire! Tanuló gyermekkoromban a latin mellett a lovaglás volt a kedvenc tantárgyam, és azóta sem szűnök meg csodálni ezeket a hatalmas, szárnyatlan madarakat. Képeim közül is azok a legkedvesebbek, amelyeken lovon ülök: ott a festőknek köszönhetően a történelmi jelentőség arányai ember és ló között leginkább nyilvánvalóak. – Megyek utánad, Ferencem, halottaskocsimat is tíz pár fekete mén fogja húzni. Téged én gyászolok, és sejtelmes érem- és ásványgyűjteményed sirat, engem elég, ha az alattvalóim boldogulására szerzett rendeleteim és – lovaim megsiratnak.

BÍRÓ JÓZSEF

Nincs visszaút

csupáncsak

...

:

szétpereg

:

hajdanán

:

egyszerű gránátkósr

:

anyám

nyakán

...

:

immáron

elvéthetetlen

bármely' – *fájdalom*

...

MISKE EMŐ: Fragmentum 1.

Ajándék varázsütésre

eztán

:

...

:

napra nap

:

láthatom

:

éltető

boldogság

:

keresés

nélkül

:

...

:

megmutatkozik

elvéthetetlen

bármely' – *álom*

...

Istentől karnyújtásnyira

itáliai nyár

:

...

szenteltvíz

:

hálaima

:

gyertyagyújtás

:

köszönet mindenért

:

...

:

hiszem

elvéthetetlen

bármely' – *menedék*

...

MORKUSZT TAMÁS

Parák

Amikor meglátlak „Face”-en,
 eszembe jut,
 hogy gyerekeként milyen mások voltunk.
 Necromiconból meséltünk
 egymásnak hajnalig.
 Hőseink házában szarvasfej röhögött a falon,
 és levágott kezek kergettek rottweilereket.
 Divat volt a zöld/piros csíkos pulóver,
 és ha kíváncsiak voltunk,
 360 fokban fordult a fejünk.
 Játékainknak valódi lelke volt,
 – és vártuk a visszatérésüket,
 amikor eltemettük őket
 a többi kiskedvenc mellé.
 Nyáron csak víz melletti táborban szeretünk nyaralni,
 éjszaka úszni, a nagy fehér cápa elől,
 vagy maszkban szerelmespárokra vadászni.
 Ahová piros Ladánkkal, „Christine”-nel mentünk.
 A lányokat szívesen kísértük haza a buli után,
 ahol zombikkal táncoltunk,
 és persze a kacaj sem maradhatott el hátranézve.
 Azán másodállást vállaltunk a temetőben,
 és reméltük, igazak a pletykák az élőhalottakról.
 Téged a sátán szállt meg,
 én vámpír voltam,
 játszottunk mindig.
 De a felnőttvilág monoton valósága kiúzta ezt belőlünk,
 és valódi élőhalottá váltunk.

KISTELEKI DÓRA illusztrációja

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

tracsi

a szép kék busz átszeli az egész várost
 micsoda alkalom régi barátoknak
 kollégáknak egy jó kis eszmecsere
 gondoltam mikor mellém zötytyent nagy rössel
 nyugdíjas ismerősöm csomagjaival
 az akciós árukat vadászom mondja

reklámújságokba ikszelem a tutit
 amiket feltétlenül be kell szereznem
 járom a várost a család örömére
 tudod unokák és indul a végtelen
 sztorizás róluk leszáll de még visszaint
 jaj de jót beszélgettünk köszönöm szépen

kincsecske

nagyon picurka isten aki bennünk él
 néha el is felejtjük pedig lenne mért
 vigyázni rá védeni hogy el ne menjen
 az a picurka isten ül szépen csendben
 és vár nem sértődik meg ha elfelejtik
 tudja érezzük micsoda kincse rejlik

lelke mélyén az embernek amikor kell
 vagy a legvégén amikor ladikon kel
 át a végtelenbe ahol a picurka
 istentől jó helyet kap minden figura
 ne féljünk tőle ha óriás lesz bennünk
 őnála hogy hogy nem mindnyájan elérünk

Z. NÉMETH ISTVÁN

Esőben

Könnyű, nyári kiskabát
vékony szövetből,
hozzá füstsűrűs cigaretta,
verssorsok, hamutál,
az első bárban egy viszki
öklömnyi jéggel,
csók a sápadt arcra,
mintha egy orchidea levelét
nyalnád, örült halálkok
randevúznak a nyelvéd hegyén,
s te ebből a képből már ki se
akarsz mászni, vergődsz
a festő ecsetjén, ezüst vitorlás
egy tányérmű tengeren,
elhasalva, sarat nyelve
elgörbült küllők között,
a lét értelmét egy letépett
plakátban, libbenő szoknyában,
hűsítő esőben találva meg.

KISFELLEKI DÓRA illusztrációja

Újra

Versből van ez a kavics is.
Ha eldobod, szárnya nő.
Halhatatlanná teszi
egyetlen érintésed.

A folyó elbeszélő költemény.
Hullámozó sorai közt
ügyelned kell a lélegzetre,
a tempóra. Hagyd, sodorjon.

A világ vége annak kezdete egyben.
Heverj el a homokfövényen,
rakd ki betűiből újra
a tegnapi szerelmes éjszakát.

SZTANÓ LÁSZLÓ

A nyelvész szonettje

Hiányzol, mint létige az oroszból,
Mint tárgyeset az angolból. Nagyon.
Rímet ihletsz belőlem: jót a rosszból,
Bár mindig véled lennem: kész vagyok.
Hiányzol, mint ökörből férfiasság...
Nem tudom, illet írnom illik-e,
Maradjon hát (fő az udvariasság)
Angol tárgyeset, orosz létige.
Hiányzol, mint névelő a latinból,
Mint halból a tüdő – na már megint!
De hát lassan megfulladok a kintől,
S nem bírok szólni a mondás szerint:
Suszter, maradj a kaptafánál. Nyelvész
Vagyok, de nélküled szórendem elvész.

MECHLER ANNA

Audiencia

A XXIV. Aquincumi Költőverseny közönségdíjas alkotása. A verseny hívószava 2021-ben „Morbus Epidemicus”

Zeusz:
Régen jártál nálam, drága barátom!

Hadész:
Jöttem volna előbb, de a tennivalóm nem eresztett...

Zeusz:
Mondd hát, mit tehetek? Mire vágyik a szíved?

Hadész:
Hagyjuk a szólamokat! Ugye sejtöd: nem megy a rendszer.
Nézz le a Földre! Lassan a bolygó túl kicsivé lesz,
Gyógyszereikkel hosszabbítják emberi létük,
És mire megkapom őket, a legtöbb már szenilis, vén,
Összeaszott... Megígérted, több játékkeret adsz majd!

Zeusz:
Jól van, igaz. Mit szólnál egy-két évhez?

Hadész:
Szó sincs róla! Özönvizet adj – vagy harcosokat! Volt
Járvány is, ami tetszett... Mondjuk, az AIDS vagy a pestis.

Zeusz:
Járványt kérsz? Még csak száz éve, hogy elmúlt!

Hadész:
Hagyd a spanyolnáthát! Meg a leprát is, ha lehetne,
Mert mire elviszem őket, ennek a lába hiányzik,
Annak az orra esett le... Hogy jut eszedbe ilyesmi?

Zeusz:
Sajnálom... Hogy megkönnyítsem a búcsút...

Hadész:
Nem kell féltened őket. Itt is poklokat élnek:
Műanyagokkal, füsttel mérgezték meg a Földet,
Dzsungeleik letarolják, mérgezik a vizekben...
Hadd vigyem őket előbb! Megígérted! A jussomat add meg!

Zeusz:
Vírust kapsz. Lásd, tisztellek: koronásat!
Megfázásnak tűnik, és leteríti...

Hadész:
Mondd, hogy az ifjakat is! Ne a vének jöjjenek egyre!

Zeusz:

Kössünk alkut! A gyermekeket nem adom. Nos,
Vidd, akinek már más is emészti a testét!

Hadész:

Tisztogató? Vigyem el, ami nem lett jó? A selejtet?

Zeusz:

Egy-két váratlannal még, ha beéred...

Hadész:

Nem vagy nagylelkű. Sose voltál. Add, amit adhatsz,
Ámde ha meggondolnád – küldj egy delta-mutánsot!
Hidd el, a bolygó meghálálja, ha nem szipolyozzák...

Zeusz:

Végeztünk. Menj, lesz most bőven dolgod,
Vidd, ami jut, és száz évig ne keress fel!

MECHLER ANNA

Ígéret

– Azt ígérted, jut nekem is belőle!
– Bírd ki még kissé, tudod, itt a járvány,
Megszorítás jön, de ha végre vége,
Kapsz! Neked is jár!

– Azt ígérted...

– Jó, tudom, azt ígértem.
Én sem így terveztem: a háború dúl.
Mit tehetnék? Nyírja a gazdaságot.
Majd ha lezárják!

– Azt ígérted...

– Nézd, a Covid sehol sincs,
Most majomhimlő betegíti népem,
Nincs haszon, nincs semmim, az ember éhes,
Mondd: miből adjak?

– Azt ígérted, kis rezsimet megóvod!

– Azt szerettem volna, de nincsen áram,
Gáz se jön már. Égben a benzin ára.
Légy türelemmel!

– Azt ígérted...

– Most? Mikor újra támad,
Nő a szennyvízben a Covid aránya?
– Értem én, és kérni is oly nehéz... Csak
Élni akartam...

A mű szerzője a XXV. Aquincumi Költőverseny Nyugat Plusz különdíját vehette át 2022. szeptember 11-én az Aquincumi Katonavárosi Amfiteátrumban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész, kritikus, Farkas László, a Tekintet szerkesztője, és Szabó Zoltán Attila író, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Irodalmi Kör vezetője. A verseny hívószava 2022-ben: „PANEM ET CIRCENSES”.

DEBRECZENY GYÖRGY

félig kész palacsintát tapasztalok

K. G. nyomán

én jól vagyok egyre jobban
magamtól gyógyulok
a haza hatalmas tollpihe a pusztá közepén
emlékekből él
félig kész palacsintát tapasztalok
az átélés hullámvasútján
a vidámparkban minden harmadik
Zrínyi felökleli a vadkant
összehívom a sajtótájékoztatót

a váróban ébredek vagy a hetes buszon
a tér túloldalán akartam herceg lenni
bejönni végre a kocsmái világba
idén húsvéthétfőn megcsókoltam
az örök tavaszt
a szemüveges lánnyal ragyogtam
aki meg akart döglenni
és nem szerette a vaddisznókolbászt
bizony mondom néktek: lódobogás

hazám egyre szebben rossz veled
üdvözöllek kedvesem
a magyar változat meg akar döglenni
mert asszonyokkal hálni lassú szent halál
mosolygok a sintérlányra
én a szerelem nyilával meglőtt állat
a tér túloldalán akartam palacsinta lenni
ím élek
összegyűjtöm magamat kiskanállal

CSONTOS MÁRTA

Tévedések végjátéka

A versenykiírásban nem vettem részt,
azt hittem, nem lesz folytatás.
A fényt már letűztem a startvonalon innen,
de a pisztolylövés nem engem indított,
a pályán megjelent valaki más.

Nincs engedélyem, leküldtek a játéktérről,
a kispadon már nem hallik a hangom,
pianóba lökött visszavágó az önsajnálát.
Már nem kopírozom kontúrom a tévedésre,
csak strigulákat húzok a válaszlapon.

Rózsáim alatt nem lélegzik az avar,
a fák alatt égnek az esti gyertyalángok.
Belecsorog a füst a felhígult homályba,
s ahogy kinyújtózom a tar fák között,
látom, mennyire alacsony vagyok.

Nőni látszik körülöttem a látomás,
az égi bárányokat kerülgeti a tragédia.
Csak a feketére festett példányok élik túl
a világ deszkáin meghirdetett ütközetet,
Isten nevét vészték a hadiparancsba.

olvasástudományi költemény

ó mennyi bajra ír
ha olvas

FARKAS GÁBOR

Föld alatti pixelek

Néha szeretnéd, ha... Ki ne szeretné!
Föllazulnak a márványszőke utcák,
akár a kéjnők, lombjukat ledobják
a fák: az út szélével válnak egygyé.

Marad a dermedt csontozat, az árnyék,
a folyosóra kitett olcsó égő.
Van, mikor már a felejtés is késő,
és a tehetetlenség is ajándék,

mert metaverzumunkban nincs is téma.
Képernyőfényben a karcsú pixelek,
a csendben oldódó chatre rímelek –
várom, hogy felvedd vagy visszaírd néha.

Amikor szakad a szó, az ínszalag,
a tenger végén kéred, hogy fogjalak.

*

Tengered végétől nem mozdulsz tovább,
mert visszatart a szenvedélyé emelt
hazugság, hogy a lét meg nem érdemelt.
Menned kell, hagynod az eldurvult csodát,

tanulnod kell a tavaszi lombokat,
tanulni a megbocsátást, a reményt,
a létet, ezt az olcsó ponyvaregényt,
míg ránk nem borul a földi boltozat.

Mert a kéregben nem marad semmi más,
csak a csont, a férgek, az emlékezet.
A gyásztávirat is későn érkezett,
itt volt – és most föld alatti entitás.

Tanulnod kell a sírást, az feledtet –
a tértől elszakadt idő feletted.

MISKE EMŐ: Fragmentum 2.

Nyugatplusz

SINKÓ ADRIENN

De hol a vadpörkölt?

Kisködcücskén nagy falunap lesz: hét sztárvendég lép fel a szomszéd községből kölcsönzött színpad rendezvénysátorral védett, friss deszkáin.

Köztük jómagam is. Bár gyenge tudóm és torkom nem kívánja az éneklést, és néhány sláger már-már undort ébreszt bennem. Mégis jöttem, mert a közönség szent. És hát, kell egy kicsi apró. Már is lépdél elém két sörrrel a polgármester.

Szomjúság gyötör úgylis... Rosszul láttam! Nem vett észre! Mögöttem egy izzadt inget ölelget, átveszi tőle a ládát véres hússal, s már igyekeznek hőtől hullámozó karimájú kondérokhoz.

Rám se bagóznak. Nyugtat a tény, hogy vadpörkölt lesz.

Fáradt testem az árnyékban zsámolyra rogyasztom, ám egy lányka kikapja alólam: fontos kellék, üljek a padra a színpad elé, kezdődik a műsor!

Asszonytáncról nyögnek az ősfából lett lécek, pop-mulatásra riszálnak gyógyapapucsos primadonnák.

Hosszas vastaps, majd bejelentik a futballdöntőt.

Részeg szitkok harsogják túl bírók sípját, vérző hobbifocisták köpnek a lábam mellé.

Félénken megyek öltözködni a sportszertárba.

Egyszer végre nevem szűrődik a zajban hozzám.

Pár meccs már csak a hangfelelőssel, s szárnyal a nótám...

Kurjantás, üstkongás hallik. A nép megfordul: mind igyekeznek először kapni az ingyenebédből.

Egy mozgássérült aggastyán hallgat végig, hátra irányít, hogy nekem is jár egy tál étel.

Két kondér kiürült, az utolsóból kapok egy kis híg lét, úszkál benne kevés mócsing és zöldség.

Embereset harapok kenyereimből, az legalább van.

Lejebb tuszkolok azzal torkomon én már mindent.

A mű szerzője a XXV. Aquincumi Költőverseny Nyugat Plusz különdíját vehette át 2022. szeptember 11-én az Aquincumi Katonavárosi Amfiteátrumban. A zsűri tagjai: Szepes Erika, irodalomtörténész, kritikus, Farkas László, a Tekintet szerkesztője, és Szabó Zoltán Attila író, a Nyugat Plusz alapító-főszerkesztője, az Újnyugat Irodalmi Kör vezetője.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA

TABLÓ
INTERJÚKLira
könyv

ÍRÓK BOLTJA

ANTOLÓGIA KIADÓ
LAKITELEK

ANTOLÓGIA

VÖRÖS ISTVÁN

A harangszó beszéde

Azért harangoznak, hogy elmondják, van valaki, aki nem pusztán az akaratunk eredője.

Az Ő képe és hasonlatossága az emberben: a világ meglátásának képessége. És az akarat.

Az Ő nagy akaratára csak hasonlítottunk, hasonlítottunk, hasonlítottunk, de nem belőlünk épül, nem a mi akarataink összessége, nem is válogatás belőlük.

A Piac nem több, mint az efféle akaratok összege, azok is folyton el vannak sinkófálva, a Piac nem problémamegoldó mechanizmus. Nem létezik mint entitás, mint saját akarat – és főleg nem mint képzet.

Az akaratok összeadódnak, kivonódnak, akaratátnevelés is folyik. A piackutatás nem a Piacot kutatja, hanem a részakaratokat, hisz csak azok vannak. Piacmegvétel, piacáthelyezés, piacátmosás.

Piacmosott aggyal miről tudsz dönteni, hogy a döntésedet te hozd? Ne az áligény. A Piac a társadalom egysíkú vetülete, a létezés terére vak. Vagy szándékosan félrenéz. A csillagokra bámul, de nem gyönyörködik, nem is horoszkópon töri a fejét, le akarja hozni őket, tartálykocsik és kamionok már járnak is értük az égbe.

Kiért szól a harang?
Az akaratunkért.

MISKE EMŐ: Fragmentum 3.

TÖRZSASZTAL SZABÓ ZOLTÁN ATTILÁVAL
WEB TV & CULT

Nyugatplusz

SZTANÓ LÁSZLÓ

Tarkóm felől

Későre jár. Tarkómra súlyos éjjel
és negyvenfokos mámor nehezül,
s én kezem-lábam-szívem szerteséjjel
vetem, s önnön mélyemben, legbelül
új kozmoszá, új renddé rendeződöm.
Ez új rend újjászül, s tudom: megöl,
és nincs gyökér a mélyben, nincs erő fönn,
mely megtart és feloldoz, emberül.

Embertelen vagyok. Vigasztalódjam:
ember szűkében az egész világ?
Mindenki jó, de szeretni ha mód van,
gondatlan a másik nyakára hág.
Mi gondom hát veled? Nyitott tenyérrel
állok így is eléd: ím, ezt adom!
S e sebző tudással ugyan mi ér fel?
Nélküle segítesz-e magadon?

Úgy játszom, hogy nem játszom: csak e játék
tart meg vad, örvénylő magam fölött.
Nem tudom, vár-e másnap és mi vár még,
sokasodom-e holnap vagy ölök.
Tán jobb lett volna lemaradni rólad.
Táncoltatott volna el csúfosan,
mint útnak eresztett papírhajómat,
a lemondás! Vagy volnál lázroham –

ma még! Holnap meg eszmélet, a józan
elmének végterméke, semmi több,
emlék, hogy hűvös partodon hajóztam,
míg magam is emlékeddé hűlök.
Volnék bár folttalan, okos tanárod,
ki megtanít, hogy távolabbra láss,
volnék a kezdet, sorsodat ha várod,
egy nálam jobb felé az indulás!

Miske Emő: Fragmentum 4.

Volnék akármí! – Csak ne ez a hóhér,
ki vagy magán vagy másan ejt sebet,
vagy mindenkin. S miért? Elcsalt valóért?
Cserébe? Bosszúból? Emlékezet
vagy becsvágy hajt, hogy újra s újra kezdem,
amit megint s megint csak nem szabad?
Rálelek, megfogódom, s eleresztem
azt, ki önmagamnál is többet ad?

Mi vagyok hát? Minek a hordaléka?
Mi görgetett ide, s mi zúg tovább
belőlem oly vak haraggal, hogy még a
halál se leli bennem otthonát?
Miért élek, ha nélküled? S ha véled,
mily lélekontó, szörnyű ára van? –
Az éberség belőlem szerteséjéled,
s én kítárva maradok, csak magam,

s „hiányod átjár, mint huzat a házon.”
Mit is mondhatnék. Inkább hallgatok.
Vagy esztelen dadogásig alázom
magam, rívok, mint sebzett állatok,
kiket cserben hagyott az értelem,
és elhullnak, némán és vértelen.
Tarkóm felől mámor suhan feléd –
Fényesre sikált üst ott fenn az ég.

ANTAL LÁSZLÓ

Weöres Sándornak

(mesélem)

Kürtönkbe fújt az őszi szél,
A láng is olykor elmereng.
Köddel köszönt talán a Tél,
A pillanat iramlík, leng.
Elfelejték meglepődni:
Nem tudok már, sose tudtam,
Ködre szürkeséget szőni.

Kopik a Tél. Tavasz köszönt,
Madárrajjal libben, árad,
Játszadózva felhők között –
Napsugárra épít várat.
Az ihlettel messze szököm,
A valót ne fesse látszat,
Kelő naphoz árnyam kötöm.

Aki bátor, visszaperli
Ősi hangját, tiszta hangját,
Még ha szellőnek is szerzi...
Láttasd telünk ékes rangját!
Mókusodú makkal teli,
Aludni hagy tücsköt, hangyát,
De a Tavaszt felzörgeti.

Utószó

Tavasz derül, noha Télen,
Ráéheztem vers-csodára;
Ma a sorsom versben élem –
Jó bor kéne; s Rezi vára.

Ámulok

Magamat (ha) versbe mártom,
Fényesedik fakó lelkem;

Ha nincs dallam, verssor sincsen,
Ámulok ily tagadáson;
Csonka (mégis) számításom,

Döbbsenten ver értő szívem:
A csönddel, ha már beteltem,
Hit emel túl Üveg-hegyen.

BOLEMANT LÁSZLÓ felvétele

Tengerparton

(Máté Sándor barátom képei alá)

Fontos a tenger. S a kavicsok.
Más színűvé láttatva minden.
Az ég, a víz is tükör-titok.
Eggyé fonódik ott-fent és itt-lenn.

Festesz. De szellő zenél hozzá,
Hogy ne fájjon a Képnek a csend.
A Nap is látja, s elorozná.
Az ember: alkot. ISTEN: teremt.

SZILÁGYI FERENC HUBART

Tövisháti capriccio

Merész kalandra vágyva mindenáron
– a nagyvilág csodáit még lesem –,
nagy útra keltem én egy pléhszamáron
Gaiám kegyére, hatvanévesen...

Csak ez jutott nekem talán..., de ez se!
Nem is reméltem cifra pikniket,
hogy óceán sziréndalát szeresse
a napsugár ölelte kis sziget.

De eltekertem én a dombvidékre,
amerre népem ízesen beszél,
s harang szavára száll fohász az égre,
olyankor is, ha fúj a szembeszél.

Bogdánd felől a Mázsa-hídon tér be
a nyáj legelte völgy ölén az út
a jókedélyű népek lakta Szerbe,
hol szomját olt a lanyha csordakút.

Bokor tövére vár a kucsmagomba,
a dombon át keréknyomon vezet;
bivalyszekér dülöng a kis malomba,
s valószínűtlen zöld a környezet.

A messzeségbe hull a szürke pára,
s a délibáb nyomán a lég remeg.
Madárraj ült a nagy cseresznyefára,
Noénak vesszejére gyöngyszemek.

Megrendelhető:

happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

Miske Emő: Fragmentum 5.

Amerre jársz, az emberek köszönnek,
az ismeretlen is beinvítál,
és vége-hossza nincs a szóözönnök,
ha fúj a szél, netán eső szítál.

A tisztelet, s a hála ott a bélyeg,
bármerre hány a sors utam során,
s az éji nótaszón a szenvedélyek
lobognak lenn, a pince jó borán.

A domb felől az éj hasadni készül,
és már nyeregben ér a pirkadat,
a napsugár ma ritka égi fényt szül,
s odébb barokk csodára vár Hadad.

De lásd, a föld reped, s amott a lejtő,
nem óvja semmi itt a gótikát,
a múlt időt nehéz homályba rejtő
jelen felejt ígét, kemény ígát.

Ez itt a pusztulás, az utca sáros,
tekerj, tekerj tovább, a vágy telik,
amerre vár reád a büszke város,
az úton meg se állj Szilágycsehig!

Talán ott fény derül, fogózz a mába!
E táj magyarnak vallja még magát,
a múlt reákövült, de léte kába,
mi lesz, ha már szakadni kész a gát?

TÉPŐ DONÁT

Veracruz visszavár

A karját borító pihéken gyámoltalanul döfi át magát a felkelő nap lándzsája, nézem, ahogy rezzenéstelenül túrva alszik tovább, elfigyelem a lecsukott szemhéjak mögötti apró rángásokat, az arca szelídségét – gondolom, nem most kellene elmennem. Az igazán elsőrendű kérdés mindig az, hogyan bánunk velünk embertársaink, és mi hogyan bánunk velük, ennek szellemében tehát egy utolsó csókot lehelek a homlokára, beszívom a haja tövéből áradó illatot, azt a levenduláéhoz hasonlatos saját szagát, amit hónapok óta csapok magamnak megrezszegülten, és akkor most (még egyszer utoljára) jól megnézem ezt a testet, ezt az arcot, és mint megszakított felkínálkozások után felszított vágy, úgy támad fel bennem az elviselhetlenségi érzés.

Minden arcon egy bizonyos indíték vagy tartalom kifinomult tükröződése látszik, az övé alvás közben sima és beláthatatlan, ernyed rajta a megnyugvás, hogy talán még az álmait is bearanyozza, én legalábbis szeretném ezt hinni, arra meg nem is gondolni, hogy vajon az én arcom eközben mit mutathat, milyennek látszik... Eleve ott sínylődhet rajta a pusztítás, a civilizáció mártírként elszenvedett marginális szerepből barázdált közöny – hiába, letiport az idő – csakhogy a ráncok mögött most már ott kell lennie a meghitt vallássá mélyülő néma önérzetnek, meg (mondjuk) most épp annak az odaadásnak is, amit iránta érzek. Mégis indulok, a készítés örök, feltartóztathatatlan, senki nem él a földön, aki nem tudná elfeledni önmagát, szóval először is felkelek az ágyból, halkan, mint a pumák a prérin, mert az itt a préri, most ébred, korán szüli a szemérmertlenséget, amit ma is arannyal fognak megfizetni. Mindennap vadászol és vadásznak rád, – *modas modernas* – avagy ilyenek ezek az új idők, így mennek újabbban a dolgok – de valójában már a fehér ember Krisztusa előtt is így mentek, nem csoda. Az ember annyi igazságra tehet szert, amennyit csak van bátorsága megközelíteni, ez a város pedig Babilon és Árkádia egyszerre, van mit hát keresni. Nézz körül, nézd meg, hova kerültünk, a Föld sorra szüli a teret nekünk, és mi laposan kúsunk, cseroki asszonyok le-

leményességével haladunk, kúsunk tovább és megnézzük, mit tudunk csinálni a gyémántokból, Barbária ez leginkább, én mondom, Barbária, jóság és szolidaritás nélküli világ, amelyben az egyén már képtelen alkalmazkodni a változásokhoz, ezért egyetlen tömegmasszává tömörödik. Vademberek ezek. Többségük itt is az igazság nélkül hal meg, csakúgy, mint másol, de az egyre sekélyesebb gondolatokkal kibélelt szénmolekuláknak eme halmaza ugyanolyan jól irányítható és befolyásolható, mint bármely más kontinensen. Jut eszembe, ne felejtsem el, hogy a meghekkelt oltási adataimat frissítenem kell, amint lehet (a tegnap este vásárolt venezuelai EÜ-kód teljessé nyitotta az utat előttem, hát indulok, hogy levágjam a sárkány fejét).

Állok felette, szétbámulom az arcát, az enyém birtokló mosoly, a nap most már csaknem eleven fényvel világítja meg a tárgyakat a szobában, és tényleg mennem kell. Mi lesz, ha felébred és megkérdezi, hogy tekerjen-e egy ropit a reggeli előtt, mire én nem válaszolok, nem mondom, hogy persze, akkor én meg főzök egyet a tegnapi zaccmaradékból, nem válaszolok, mert már rég a határ felé tartok valami háromszázötvennel szakító vonattal, amelyre simán felengednek a hamis EÜ-chipemmel – Hölgyeim és uraim, a következő megálló Guatemalaváros!

Ha most kellene meghalnom, örömmel halnék meg: amit elértem, vagy amit másokért és magamért tettem, az már elégséges tett, ennyi idő alatt én már mindent megmutattam magamból. Segítettem, fogtam, tartottam, beszéltem helyette, odaadással viseltettem, megtettem neki, kitartottam, átestem rajta, ott voltam, szelíden és puhán, leküzdöttem, tapasztaltam, számítottam, nekik, velük, veled, neked – ott voltam melletted, s (mint mindenki) az életem egy részét arra tékoztattam el, hogy megfeleljek a belém helyezett várakozásnak. Ott voltam melletted, jó lenne most ott lenni, mégis menni kell, menni egyedül, itt hagyni ezt a 'több mint viszony, kevesebb mint szerelem' érzést, még akkor is, ha tisztában vagyunk vele, hogy

mindig akad valami, amit a választás percében még nem tudunk vagy tudhatunk.

De mindegy is.

A világ, amelyben élünk, egy koholmány. Egy vidámpark, amelyben már semmi sem vidám. Ennek ellenére néhányan mégis azon vagyunk, hogy azzá tegyük, az akaratom valahogy mindig megoldja, hogy derűssé tegyem magam, így hát felrakom az igazgyöngy nyakendőtűmet, és az épület kovácsoltvas kertkapuján át kiszakadok boldogságom tejüvegburájából, s egyben elhatározom, hogy elkövetkező utam mentén kizárólag karikatúra-nyelvezetet használok odakint, bárkivel beszélék, bármerre is keveredem. Utcák, terek, a villamossínek, melyek tigriskaromként tépik fel márványváros háztömbsorainak malterhúsát, hatolok beljebb, egyre beljebb, ez itt napraforgóország, ahol nincsen nap, és a felgyülemlett feszültség méhkasdongásként zúg a fejekben. Az égről eltűntek a fehér hasú fellegek, büntudat nélkül, kövér felhők, homokmezők a városok nyomában, városok meg sivatagok, kiszáradt tavak helyén oltóközpontok, vegyvédelmi ruha-gyárak, az esti égbolton pislákoló csillagok alá pöttyözött pislogó vörös fények, nappal a felperzselt szentjánoskenyér-fák folytonosan visszahulló pernyéje, amely kora estére okkersárga mérgező porfelhőket képez.

Reggel. (Veracruz.)

A pillantások már az első sarkon keresztezik egymást, hatolok hát beljebb, egyre beljebb, az utca bomlik alattam, bennem meg szétárad a magány, ahogy egyre távolodom a lakástól, távolodom tőle, de így sima az arcom már, és elfogadom, hogy kaptam vele ezt a pár hónapot, és ennyi, próbálj meg csak erre emlékezni. Végeredményben senki nem adhatja oda magát teljesen egy másik embernek, ez illúzió, szeretkezés közbeni ábránd.

Veracruz. (Egészen reggel.)

Az utcák egyre hosszabbak lesznek, halott kirakatok helyén online rendelési felületek reklámjai, szépen sorban, egyformán, rendszertelen diszpozíciójuk megtépzott zongorabillentyűt idéz, egy fickó lazacszínű zakóban prédikál a könyvtár előtt a maradék mahagónifák árnyékában, de pár tucat érdeklődőn kívül senkit nem érdekel. Ráfordulok a vasútállomás utcájára, amelyet (csakúgy, mint minden utcát és

minden intézményt, és egyáltalán bármilyen építményt a városban) P. Diaz elnök nevével fémjeleznek – áldott legyen minden tömeggyilkos. De ilyet nem mondunk, a politika szent, a döntések megfellebbezhetetlenek, a szükség törvényt bont, és ha az uralkodó osztály mohó profitvágya úgy ítéli meg, hogy a szellem korlátozza az akaratot, akkor azt kordában kell tartani, főleg most, hogy a technika elárulta az emberiséget és nászágyukat vértengerré változtatta. Ideák, eszmék, beteljesületlen pillanatok.

A Diaz sugárút betorkolló sétányán egy guayabafagylalt-árus lármázik a megannyi hömpölygő boldogság, vidámság, büszkeség, kétségbeesés, szorongás, megalázottság, vágyakozás kereszttüzeiben, amelyet az őt körülvevő arcok sütnek rá. És az arcok egyre fiatalabbak lesznek, valami tautológus lehet ez is, hiszen folyton ugyanazt a két sort replikázza: sosem láttam még, és ő sem látott engem – bár szinte már hetente cserélődnek ezek a kamaszok ezeken a posztokon, váltják egymást, míg szüleik a kórházakban teszik ugyanezt. Kamaszok, akik idejekorán munkára kényszerülnek – máskülönben ki tartaná el a család megmaradt tagjait, ki tartaná meg a társadalmak roskadozó pilléreit? Az öregek és a gyengék már elhullottak, és sokan az egészségesek közül is; úgy mondják, ez benne van a pakliban, mikor az ember végső megoldásokra kényszerül (kamaszok kiszáradt gyékényeken ülve, korianderleveleket rágcsálva árulják portékáikat) – sohasem szerettem a guayabafagylaltot.

Az árus árgus szemekkel néz rám, vastagon saslat, hogy akarok-e venni a színes krémből, langyos szellő kél, már nem látszanak a karibi csillagok, így csak a rothadó gyanta szagát hozza el a sikátorok felől – meg kicsomagolt hasiskúpok ernyedő édességét. Az árus csak néz, lehet vagy tizennégy, de ez nem jelent semmit, ne feledjük, manapság csak a gyermekeknek van eszük, a felnőttek, akár az állatok, nem tudják, mit cselekszenek. Nem tudom, mit cselekszem, bomlásom tünetei ott lapulnak apai arcomon, könyörtelenül semmibe veszem a fagyiarust, és a mögötte nyíló kintinba vetem magam.

Odabent aztán a megdicsőülés attraktívuma fogad, hatolok beljebb, egyre beljebb, a hely telepakolva mindenféle megátalkodott vallási fanatistával, alig jutok el a pultig, csomókban lógnak a csillárról is, és én csak hatolok beljebb a terembe, amelyet betölt a nyüzsgő moraj ka-

kofón basszusmenete. (A fejemben ekkor már önmagától hangzik fel a szférák zenéje.)

A pulthoz furakodom, a kokalevelet rágszó pultostól aztán kérek egy utolsó acélvodkát. Ó, igen, a civilizált ember valójában csak aztán válik komoly emberré, amikor már megismerte a poklot.

Kössünk hát feltételeket.

Feltételek, amelyek megkötetnek, hangtalanul, némán, írásban a puha papíron, a szorgos ügyvédbojtárok kezében klattyogó klaviatúrák disszonáns szimfóniájába koncentrált erőben. Mániákus társadalom, katasztrófa utáni világegyetem, tisztán és jól érthetően csináljuk magunknak a bajt dekádok óta, és most parázsló eszelősséggel vetjük bele magunkat a fináléba. Talán néhány évezreddel később a mi nyomainkra is olyan áhítatos értetlenséggel bukkanak a következő civilizációk, mint ahogy mi ocsúdtunk rá a Himalája belsejében talált egykori barlangrendszerre, melyeket jelenlegi technikai tudásunkkal is meglehetősen nehezen tudnánk olyan precízen megalkotni. Pedig mi aztán precízek vagyunk, precízen visszük

véghez a saját kihalásunkat is, de ne törődj velem, törődj magaddal, ne szakítsd meg a kontinuitásodat, a saját éneddel, mert megérdemled – én meg amúgy is azok közé tartozom, akik még keresnek. Megyek, még napokig menni fogok. Emlékezni. Emlékezni arra, hogy végtagjaink keresztezik egymást, hogy nyelvemmel a bőrödhöz érek, hogy beszívom a hajad tövéből áradó illatot, azt a levendulaillathoz hasonlatos saját szagot, hogy beszélj hozzám, hogy telebámulom a szemed, hogy esküszöm, a fejemben szól a szférák zenéje.

Kössünk feltételeket.

Veracruz visszavár.

A házból való elindulásom 5347. másodpercében a gyorsvasút bejáratánál már ólomszínű homály ereszkedik a fák közé. Az automatához lépek. Lecsipentek magamnak egy jegyet a végtelenbe, amely innen minden bizonynyal délebbre fekszik, valahol a semmi mellett, és hagyom, hogy az élet játssza velem tovább körmönfont játékait, néha majd úgyis átverem, mert már tudom, hogy hol végződik bennem az angyal, és hol kezdődik az ördög.

— *Hangzó* — Megrendelhető: happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

Nyugatplusz

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

2022. június 30.
október 16.

Henri Matisse

REMEKMŰVEK A PÁRIZSI CENTRE POMPIDOUBÓL

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

Centre
Pompidou

Együttműködő partnerek:

AIRFRANCE

Hilton
Garden Inn

PORSCHE
FINANCIAL

A GONDOLATOK SZÍNE

Henri Matisse: Enteriőr, akvárium aranyhalakkal, 1914 | Algiri nő, 1909 © Succession H. Matisse / HUNGART © 2022. Photo: © Centre Pompidou, MNAM-CCI / Philippe Migeat / Dist. RMN-GP

KISTELEKI DÓRA: AZ ABLAK

Szabó Zoltán Attila:
A **Tabán a világ közepe** című új könyvében
Kisteleki Dóra illusztrációi szerepelnek.

„Csak remélj, s víg légy!”

Virág Benedek

